

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гаракоецца
Занацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.

№6 (298) ТРАВЕНЬ 2021 ГОД

САЛІДАРНАСЦЬ

БАНКРУЦТВА ЧАРГОВАГА КАЛГАСА

Надоечы распачалася працэдура банкруцтва адкрытага акцыянернага таварыства «Прыдзвінскі» у Шумілінскім раёне.

Вызначэнне аб узбуджэнні вядзення па справе аб эканамічнай неплацежаздольнасці (банкруцтве) ААТ «Прыдзвінскі» вынес 27 красавіка эканамічны суд Віцебскай вобласці.

Згодна з гэтым азначэнні ў дачыненні да прадпрыемства усталёўваецца ахоўны перыяд. Яго тэрмін суддзя Юлія Буракова вызначыла да 21 траўня. Часовым упраўляючым на сённяшні дзень быў прызначаны Андрэй Каралёнак.

Адзначым, што ў 2014 годзе ў гэтай гаспадарцы праводзілі рэканструкцыю малочна-тварнай фермы «Свярдлы», падчас якой пабудавалі даільным блок. Затраты на мадэрнізацыю тады ацэньваліся ў 15 мільярдаў недамінаваных рублёў, што па курсе Нацбанка складала больш за 1,27 мільёна даляраў.

Гэтыя мерапрыемствы, зрэшты, падобна, асаблівага поспеху не мелі, так як у 2018 годзе ў ААТ «Прыдзвінскі» надойвалі на карову ў суткі за ўсё 2,8 кілаграма малака.

Дарчы, цяпер Шумілінскі раён цалкам апынуўся ў самой ніжняй частцы турнірнай табліцы па надоях малака.

У раёне за першы квартал 2021 гады трэба ад каровы за ўсё 466 кілаграмаў

малака ад каровы. У той час як па рэспубліцы ў сярэднім ад каровы надоі 1298 кілаграмаў малака (плюс 28.), а па Віцебскай вобласці - 900 (мінус 10).

Па рэгіёнах сітуацыя з надоямі ад каровы такая: Брэсцкая вобласць - 1606 кілаграмаў (плюс 24), Віцебская - 900 (мінус 10), Гомельская - 985 (мінус 72), Гродзенская - 1522 (плюс 52), Мінская - 1466 (плюс 78), Магілёўская - 993 (плюс 76). Рэйтынг лідэраў сярод раёнаў: Гродзенская - 2243, Нясвіжскі - 2077, Дзяржынскі - 2008 г, Брэсцкі - 2003 г., Смалявіцкі - 2001. У ніжняй частцы турнірнай табліцы Чавускі раён - 446, Шумілінскі 466, Ушацкі - 535, Глускі - 557, Браслаўскі - 564.

Як бачым, па важнейшаму паказчыку адстае два рэгіёны. Па словах старшыні камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Віцебскага аблвыканкама Сяргея Ягорава, з сярэдзіны красавіка ў галіне намеціліся станоўчыя тэндэнцыі ў малочнай жывёлагадоўлі: штодня ад каровы надойваюць на 0,28 кілаграма больш, чым год таму, таму па выніках чатырох месяцаў нібыта выйдуць на 100 адсоткаў да адпаведнага перыяду 2020-га.

Ян Вайтовіч

АУКЦЫЁН

ЦАНА ВЫРАСЛА Ў 1,5 ТЫСЯЧЫ РАЗОЎ

Адміністрацыйны будынак у Шуміліне быў прададзены на аўкцыёне камітэта «Віцебскаблмаёмасць» з перавышэннем пачатковай цэны амаль у 1,5 тысячы разоў.

Паводле арганізатараў таргоў, аб'ект камунальнай уласнасці ўпершыню выстаўляўся на продаж і адразу па пачатковай цане ў 1 базавую велічыню (Br29). Цікавасць да лоце праявілі 2 удзельнікі, а пераможца вызначыўся на 53-м кроку аўкцыяніста, калі кошт нерухомасці ўзрасла амаль да Br43 тыс. Новым уласнікам будынка стала прыватная кампанія з Віцебска, якая плануе развіваць індустрыю прыгажосці.

У склад лота быў уключаны двухпавярховы цагляны будынак з гаражамі агульнай плошчай каля 700 кв.м, а таксама права арэнды зямельнага ўчастка плошчай амаль 0,11 га. Аб'екты размешчаны ў цэнтральнай частцы Шуміліна.

Усяго з пачатку года на аўкцыёнах камітэта "Віцебскаблмаёмасць" прададзена каля 40 аб'ектаў на агульную суму звыш Br1,5 млн, што ў вартасным выразе перавышае больш чым у 1,5 разы дадзеныя за студзень-май 2020 года.

На гандаль у чэрвені выстаўлена больш за 50 лотаў, у склад якіх уключаны будынкі і збудаванні

вытворчага, адміністрацыйнага, гандлёвага і сацыяльна-культурнага прызначэння. Так, у Глыбоцкім раёне будзе прадпрынятая чарговая спроба прадаць інвестару будынак былой графскай стайні сярэдзіны XIX стагоддзя. Цагляны аднапавярховы будынак плошчай 333,4 кв.м мае статус гісторыка-культурнай каштоўнасці і размешчана на тэрыторыі былога сядзібнага комплексу графа Моле у вёсцы Залессе. Акрамя таго, камітэт "Віцебскаблмаёмасць" сумесна з гар- і райвыканкамамі актуалізавалі пералік будынкаў і збудаванняў, запланаваных да продажу і перадачы ў арэнду ў 2021 годзе. Усяго ў спіс уключана больш за 400 аб'ектаў нерухомасці камунальнай уласнасці, у тым ліку 42 будынкі прапануецца для перадачы ў часовае карыстанне. Больш за ўсё прапаноў па арэндзе ў Расонах (27 аб'ектаў, у асноўным вытворчага прызначэння) і Наваполацку (8 будынкаў, у тым ліку гаражы, складскія памяшканні). З пералікам можна азнаёміцца на сайце камітэта "Віцебскаблмаёмасць".

Ян Вайтовіч

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

МАЛЫ БІЗНЭС

НОВЫ МАГАЗІН ДА “ДАЖЫНАК”

На днях у Шуміліне адкрыўся новы магазін будматэрыялаў.

Новая крама будматэрыялаў у Шуміліна стаў адным з аб'ектаў малога бізнэсу, які не застаецца ў баку ад падрыхтоўкі райцэнтра да «Дажынак-2021».

Паводле намесніка старшыні Шумілінскага райвыканкама Святланы Цімашэнка, раней у райцэнтры тавары для будоўлі і рамонту не былі прадстаўлены ў такім асартыменце. Затое цяпер пакупніку прапануецца шырокі выбар пліткі, шпалер, ламінацыі, дзвярэй, лінолеўма, фарбаў, таксама ёсць магчымасць замовіць неабходны тавар.

Адпаведнаўплан-графікападрыхтоўкі і правядзення «Дажынак-2021» на тэрыторыі рэгіёну ўключана больш за 70 аб'ектаў прыватнага бізнэсу. На сённяшні дзень ужо складзены пералік меркаваных работ па добраўпарадкаванні, абнаўленню фасадаў і шыйдаў, замене гандлёвага абсталявання. Пры гэтым асноўны аб'ём заданняў плануецца выканаць як мага хутчэй – у жніўні.

М. Амбросай

COVID-19

ВАКЦЫНАЦЫЯ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Як праводзяцца мерапрыемствы па стварэнню “калектыўнага імунітэту”?

Напрыканцы траўня ў Шумілінскі раён паступіла 370 доз вакцыны «Спадарожнік V». Менавіта таму шумілінскія медыкі далучыліся да рэспубліканскай акцыі «Я вакцыніраваўся, а ты?». Як стала вядома, гэты флэшмоб пад такой назвай стартаваў у Беларусі. Ту таксама распачалася частка вялікай інфармацыйнай кампаніі па папулярызацыі вакцынацыі ад каранавірусу, якая нацэлена як на ўсвядомленае фарміраванне

індывідуальнага імунітэту, так і на стварэнне калектыўнага.

Медыцынскія работнікі Шумілінскай цэнтральнай раённай бальніцы не маюць сумневу і ваганняў – рабіць прышчэпку ці не. Яны ўпэўнены, што цяперашняя вакцынацыя супраць ковід-гэта бяспечны і эфектыўны спосаб папярэджання хвароб і выратавання чалавечых жыццяў, асабліва зараз. Болей за тое, калі яны

вакцынаваныя, то абараняюць не толькі сябе, але і навакольны люд. Маюць сваю рацыю у тым, што чым большая ў грамадстве доля тых, хто зрабіў прышчэпку, значыць – тым вышэй калектыўны імунітэт і, разам з тым, меншая рызыка ўзнікнення ўсплёску захворванняў.

Дарчы, насельніцтву райцэнтра можна запісацца на прышчэпку па тэлефоне 5-51-57. Пры гэтым ніякай спецыяльнай падрыхтоўкі працэдура не патрабуе.

Алесь Шумскі

ПЕРАСЛЕД

СПРАВА ВЫХАВАЛЬНІЦЫ ДЗІЦЯЧАГА САДКУ

26 траўня ў судзе Віцебскага раёну скончылася судовое следства і адбыліся спрэчкі ў справе выхавальніцы дзіцячага садку Таццяны Туравец, якую вінавацяць паводле арт. 364 КК у гвалце і пагрозе гвалтам у дачыненні да супрацоўнікаў МУС. Пракурор Мікіта Раманоўскі запатрабаваў для Туравец тры гады калоніі, адвакатка ж прасіла апраўдаць сваю падабаронную. Прысуд агучаць 28 траўня.

На пачатку судовага паседжання ўдзельнікі працэсу азнаёміліся з вынікамі прызначанай раней таваразнаўчай экспертызы. Згодна з ёй, знос пальчатак склаў 60%, а рэшткавы кошт – 16 рублёў 15 капеек.

Адвакатка Таццяны Туравец

заявіла хадайніцтва аб правядзенні крыміналістычнай экспертызы для вызначэння механізму пашкоджання скураных пальчатак **пацярпелага міліцыянта Старчанкі**. Але **суддзя Наталля Трацякова** хадайніцтва адхіліла. Сваё рашэнне патлумачыла

даверам да словаў міліцыянта, які сведчыў, што да візіту ў дом Туравец пальчаткі ніякіх пашкоджанняў не мелі.

Адхіліў суд і другое хадайніцтва абаронцы. Адвакатка прасіла правесці следчы эксперымент, каб высветліць, ці магчыма было пракласці пальчатку ў тым месцы, дзе выявілі пашкоджанне. Нагадаў пры гэтым, што папярэдняя следчая экспертыза не знайшла на пальчатках слядоў сліны, разрыў здарыўся па шве, а след ад зубоў не выяўлены.

(працяг на стар. 2)

«ДАЖЫНКИ-2021»

(пачатак на стр. 1)
Пракурор Раманоўскі: прызнаць вінаватай

Спрэчкі бакоў пачаліся з выступу **пракурора Мікіты Раманоўскага**. Пазіцыя абвінавачвання не змянілася: аказала супраціў, перашкаджала ўваходу ў дом для правядзення вобшуку, нанесла пабоі і пашкоджанні цела міліцыянтам. Прычыніла матэрыяльную шкоду пацярпеламу Старчанку на суму 16 рублёў 15 копеек.

Пракурор прасіў суд прызнаць Таццяну Туравец вінаватай паводле інкрымінаванага ёй злачынства і прызначыць пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам на тры гады з адбываннем пакарання ў папраўчай калоніі ва ўмовах агульнага рэжыму. Меру ўтрымання пад падпіскай прасіў замяніць заключэннем пад варту.

Адвакатка просіць апраўдаць Туравец

Адвакатка Таццяны Туравец рабіла акцэнт на недакладнасцях і супярэчнасцях, якія маюцца ў матэрыялах справы. Зняпраўдзіла шэраг спрэчных момантаў з боку абвінавачвання, якія не знайшлі свайго неабвержнага пацверджання ў часе судовага следства. Зазначыла, што Туравец не давярала людзям, якія ўвайшлі ў тую ноч у яе дом, не разумела, што перад ёй знаходзяцца супрацоўнікі міліцыі.

З улікам тагачаснага псіхічнага стану Туравец і ацэнкі той сітуацыі адвакатка палічыла, што ў дзеяннях яе падабароннай адсутнічае склад злачынства, якое ёй інкрымінуецца, і папрасіла суд у дачыненні да грамадзянкі Туравец вынесці апраўдальны прысуд.

Таццяна Туравец: Я лічу сябе пацярпелай

Апошнія слова Таццяны Туравец было працяглым і эмацыйным. Вінаватай яна сябе не прызнала.

«Шчыра кажучы, у гэтай сітуацыі я лічу сябе пацярпелай. Я лічу сябе пацярпелай, таму што супрацоўнікі міліцыі, якія прыйшлі да мяне ў той вечар з вобшукам, мусілі б патлумачыць, чаго яны ад мяне хочуць, што яны мусяць зрабіць, якімі матывамі кіруюцца, а насамрэч – справакавалі ўсю гэтую сітуацыю. Сітуацыю, у якой прычынілі мне маральную, матэрыяльную і фізічную шкоду. І цяпер маё далейшае жыццё пад вялікім пытаннем. Шчырама гаворачы, што ў мяне не было жадання прычыняць шкоду супрацоўнікам міліцыі», – сказала Таццяна Туравец.

С.Горкі «Віцебская вясна»

АНАЛІТЫКА

ПРАЕКТ «ЛУКАШЭНКА» ЗАКРЫТЫ

Палітычны аглядальнік «Коммерсантъ FM» Дзмітрый Дрызе лічыць, што Расія пастаўлена перад складаным выбарам — як далей быць з Лукашэнкам.

Парламент Беларусі збіраецца на спецыяльнае аб'яднанае пасяджэнне, каб выслухаць меркаванне Лукашэнкі аб апошніх падзеях у краіне і свеце. Праз суткі, 28 траўня, беларускага кіраўніка чакаюць у Сочы для перамоў.

Лукашэнка мае намер паказаць усяму свету бязмежную народную любоў і кансалідацыю беларускага грамадства вакол уласнай фігуры. Ён той адзіны лідар, які зможа выратаваць краіну ў складаны перыяд. Выступіць і расказаць, што ж адбылося на самай справе, не яго рашэнне — народ пра гэта просіць.

І прыйдуць слухаць кіраўніка шматлікія грамадскія прадстаўнікі. Ім трэба будзе пляскаць у далоні, а яшчэ пажадана праслязіцца пад уплывам патрыятычных пачуццяў. Гэта падобна на абвешчэнне вайны — Лукашэнка не адзін, яго актыўна падтрымліваюць.

Прыём вядомы — падобнае, напрыклад, актыўна практыкуюць у Паўночнай Карэі. Там пастаянна плячучы і пляскаюць правядурам.

Між тым пытанне, што ж

рабіць з Лукашэнкам, напэўна, выходзіць на першы план як для цывілізаванага Захаду, так і для Масквы. Ён ужо зусім хутка прыбывае ў Сочы з чарговым візітам. Аднак навошта ён едзе, што будзе абмяркоўвацца і чым усё скончыцца — тут традыцыйна няма ніякай яснасці. Мінулыя паездкі таксама не мелі ніякіх канкрэтных, зменшага бачных, вынікаў. За выключэннем запэўненняў аб вечнай дружбе на фоне жажлівага, варожага Захаду.

А дзе ж інтэграцыя, хочацца спытаць? У адказ — дзяжурныя запэўніванні, што вось яшчэ адна дарожная карта ўзгоднена і бакі сур'ёзна ў гэтым пытанні прасунуліся.

Ёсць папулярны пункт гледжання, што Лукашэнка зусім дрэнна, і ў яго проста няма выбару, акрамя як інтэгравацца. Гэтай версіі хутка 27 гадоў. Вось і цяпер нагода казаць пра тое, што ён падышоў да такой рысы: усё ўжо дакладна, падзея няма куды, вось і перспектыва блакады — самалёты ўжо не лётаюць. Хто можа дапамагчы? Толькі старэйшы брат. Падпісвайце, Аляксандр Рыгоравіч, становіце-

ся расійскім губернатарам або займіце нейкую пасаду ў новым аб'яднаным органе ўлады.

Адказаць можна загадзя: не будзе такога. Звярнуцца па дапамогу можна да Кітая, Турцыі, ААЭ — знойдзецца, каму дапамагчы пры жаданні. А тое адшукаць унутраныя рэзервы. Перавесці эканоміку на ваенныя рэйкі.

Тым больш, беларускі кіраўнік не вельмі лічыцца са сваім партнёрам, нават у такім пытанні, як доступ консула да расійскай грамадзянкі Сафіі Сапегі.

У Мінску, мабыць, добра разумеюць: Расія пры любым збегу абставінаў у адказе за свайго брата.

І ў будзе яго не пакіне, што б ён не прадпрымаў. Таму інтэграцыя, мабыць, пачае да лепшых часоў. Зараз трэба абараняцца ад ворагаў.

Дый што цяпер Расіі рабіць з Беларуссю ва ўмовах найвострага крызісу, які ўсё больш і больш раскручваецца. Якраз падумаць, як не дапусціць далейшага абвастрэння, якое можа кепска скончыцца. Якія ўжо ў гэтай сітуацыі дарожныя карты, — іх час, падобна, прайшоў. Трэба прызнаць, што праект Лукашэнка закрыты. Так што пытанне, хутчэй, у тым, як лепш расставіць, каб захаваць твар.

novychas.by

КРАДЗЯЖЫ

АБРАБАВАЛІ ГАСПАДАРКУ

У райаддзел міліцыі звярнуўся жыхар вёскі Забор'е Мікалаеўскага сельсавета, які расказаў, што з ягонага ўчастка ля дома зніклі бароны, фрэзы і іншыя прычэпныя вузлы і агрэгаты сельскагаспадарчай тэхнікі.

Супрацоўнікі крымінальнага вышуку па гарачых слядах знайшлі злачынцаў. Імі аказаліся трое мужчын – з Грудзінава, Віцебска і Обалі. Супраць іх узбуджана

крымінальная справа. Частка ўкрадзенага канфіскавана і будзе вернута гаспадару.

Сяржук Крупскі паводле матэрыялаў УУС

НАРОДНАЯ ТВОРЧАСЦЬ

СУВЕНІРЫ З ГЛІНЫ АД КЕРАМІСТАЎ

Обальская керамісты гатовыя здзіўляць сваім майстэрствам і ўвасабляць у гліне ўсе задумкі.

Начальнік участка Обальскага керамічнага завода Аляксандр Захаранка быў адным з тых, хто стаяў ля вытокаў арганізацыі выпуску на прадпрыемстве сувенірнай прадукцыі.

Паводле яго слоў, у кіраўніцтва завода ідэя стварэння такога падраздзялення спела некалькі гадоў. І вось у 1993-м яна ўвасобілася ў жыццё. Тады ўчастак ўзначаліла Ганна Ляўшова, да вытворчасці новай прадукцыі прыклалі руку Яўген Наважылаў, Аляксандр Ганчароў і Аляксандр Любімаў, пазней атрымаў званне народнага майстра. Пачыналі з ганчарства, выпускалі і харчовую посуд.

Літаральна праз некалькі месяцаў адбылася падзея, якое па гэты дзень выклікае гонар у супрацоўнікаў прадпрыемства. Мэр Масквы Юрый Лужкоў ініцыяваў аднаўленне Васкрасенскіх брамаў каля будынка Дзяржаўнага гістарычнага музея на Краснай плошчы. Прадстаўнікі ўрада расійскай сталіцы аб'ехалі амаль усе цагляныя заводы постсавецкай прасторы. Ніхто не хацеў брацца за выкананне замовы з прычыны яго складанасці. Тагачасны дырэктар Обальскага прадпрыемства Мікалай Скамарохаў рызыкнуў. Быў наладжаны выпуск рэстаўрацыйнага

цэгля. А работнікі створанага участка керамікі ўручную выраблялі дэкаратыўныя элементы фасада. Вытворчы працэс кантралявалі двое прадстаўнікоў маскоўскай мэрыі. Некалькі разоў здаралася, што будаўнікі ішлі апераджальнымі тэмпамі, і расіянам прыходзілася ў тэрміновым парадку складаць складовыя часткі дэкору ў звычайныя валізкі і адпраўляцца на цягніку Полацк-Масква.

Таксама майстры з Обаль выконваюць замовы прадпрыемстваў і ўстаноў да розных святаў. Напрыклад, пано і алоўніцы вырабляліся для аршанскага будтрэста №18 да 55-годдзя прадпрыемства. Сярод пастаянных кліентаў дзіцячы санаторый «Расінка» (Міёрскі раён). Аднойчы для ўзнагароджання пераможцаў абласнога конкурсу лесарубаў былі створаны фігуркі бравыя работніка лясной гаспадаркі. Вобраз настолькі супаў з адным з членаў журы, што і яму пад ўсеагульнае захапленне быў уручаны сувенір.

Обальская керамісты гатовыя здзіўляць сваім майстэрствам і ўвасабляць у гліне ўсе задумкі. Зараз яны распрацоўваюць серыю славатасцяў Шуміліншчыны да «Дажынак-2021».

vitvesti.by

Пераклад з расейскай рэдактара

КУЛЬТУРА

ФЕСТИВАЛЬ ГУМАРУ "СМЯЯЦА НЕ ГРЭХ"

На Шуміліншчыне адбылося абласное свята гумару "Смяяцца не грэх".

Традыцыйны фестываль у шаснаццаты раз сабраў творчыя калектывы з усіх куткоў Віцебскай вобласці на гумарыстычны фэст у Шумілінскі раён.

Прычым было важна, што людзі адчулі свята не толькі ў райцэнтры, але і ў рэгіёнах.

Таму на гэты раз свята прайшло ў аграгарадку Мікіціха. Праўда і тое, што для выступленняў была выбрана чамусьці надзвычайная тэматыка – «За

бяспеку жыццядзейнасці». Аднак, нягледзячы на гэта, тут ва ўсім правіў на фестывалі як звычайна смех.

Тэатры мініяцюр прадставілі гумарыстычныя міні-спектаклі на тэму «Любоў не пажар – загарыцца не патушыш», індывідуальныя выканаўцы чыталі байкі, гумарэскі, фельетоны, рабілі пародыі. Можна было не толькі падзівіцца, але і самім паўдзельнічаць у перформансах і флэшмобах.

Аўтаклубы адправіліся з выступленнямі ў вёскі Шумілінскага раёна. Яны ўдзельнічалі ў конкурсе «Вясёлы аўтобус». Выступленні доўжыліся з ранку да позняга вечара.

Як вядома, некаторы час фестываль «качаваў» з аднаго раёна ў другі, але ўжо які раз запар сцэнічнай пляцоўкай для яго правядзення вызначаецца менавіта Шуміліна. А ўсё таму, што тут любяць і ўмеюць жартаваць. А яшчэ ў раёне назапашаны вялікі культурны патэнцыял.

Праз два гады аматары дасціпнага гумару зноў збяруцца ў Шумілінскім раёне, каб паспаборнічаць ва ўменні смяшыць народ. Варта адзначыць, што званні «народны» і «ўзорны» маюць больш за два дзясяткі калектываў раёна. Яны з поспехам удзельнічаюць не толькі ў абласных і рэспубліканскіх, але і ў міжнародных мерапрыемствах. Нашых артыстаў ведаюць у Расіі, Украіне, Польшчы, Аўстрыі і іншых краінах.

Алесь Прыбярэжны

АБ'ЯВА

• Каб атрымаць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымаць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі «Світанак», то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІ

ЧАМУ БЕЛАРУСЬ НЕ БЯРЭ ПРЫКЛАД З КІТАЯ

Сучасны чалавек пры ўсёй яго рацыянальнасці лёгка спакушаецца на ідэалагічныя прынады, якія дзяржаўныя прапагандысты шчодро раскідваюць за бюджэтныя грошы.

Беларускі аналаг кнігі Мікалая Куна «Легенды і міфы Старажытнай Грэцыі» яшчэ не напісаны. Але ў будучага аўтара праблем з фактурай не ўзнікне.

Ранжыраваць міф па ступені іх значнасці — асобная праблема, але пры любым раскладзе ў лідарах акажацца міф пра паспяховасць беларускай мадэлі. Ён падсілкоўваецца не аб'ектыўнымі паказчыкамі эканамічнага развіцця, а параўнаннямі, па-першае, з «ліхімі дзевяностымі», па-другое — з краінамі, чые поспехі без слёз апісаць немагчыма.

Нельга сабе ўявіць, каб «залатыя пёры» беларускай журналістыкі звярталіся ў якасці прыкладу да досведу Сінгапура або Ганконга. Але з «поспехамі» Украіны, якая прайшла праз дзве каляровыя рэвалюцыі, — калі ласка. Пры гэтым бессэнсоўна шукаць інфармацыю пра тое, колькі рэсурсаў Украіна вымушана адцігваць на змаганне з расійскай агрэсіяй. Гэтак жа бессэнсоўна спрабаваць азнаёміцца са статыстыкай датавання беларускай мадэлі «нашай Расіяй».

Каб не быць абвінавачаным

у схільнасці высмоктаць інфармацыю з пальца, спашлюся на заяву чалавека з прозвішчам **Пуцін**, якую ён зрабіў у лютым 2017 года: «Калі вы паглядзіце лічбы, якія прадстаўляе МВФ, то ўбачыце ўражлівыя лічбы схаванай і прамой падтрымкі беларускай эканомікі».

МВФ ацэньваў агульную падтрымку беларускай эканомікі з боку Расіі ў 106 мільярдаў долараў толькі за перыяд 2005–2015, або каля \$ 9,7 мільярда на год (ад 11 да 27% беларускага ВУП). Сёння на такі ўзровень датацый разлічваць не даводзіцца. Тым не менш, паводле інфармацыі «Газпрома», на льготных цэнах за газ за пяць гадоў (2015–2019) было эканомлена \$7,4 мільярда — дробязь, а прыемна!

Як заўважыў адзін шырока вядомы ў вузкіх колах беларускі навуковец, дыпламат і палітык (тры ў адным): «*Лепшае, што можна прапанаваць, — маштабаванне гісторыі поспеху. У Беларусі ёсць нямаля прыкладаў, якія паказальныя не толькі для постсавецкай прасторы, але і для ўсяго свету*».

Падобная ж думка, але гэтым

разам з самай аўтарытэтай крыніцы, прагучала 7 траўня падчас уручэння дзяржаўных узнагарод: «*Так, гэта ўжо мы з вамі іх (БЕЛАЗ, МТЗ, Мінскі маторны завод) мадэрнізавалі, абнавілі абсталяванне і ўкаранілі новыя тэхналогіі, але асновы і традыцыі заклалі нашы бацькі і дзяды, стварылі цэлыя школы, якія не могуць сёння паўтарыць іншыя краіны (вылучана. — С.Н.)*».

Сапраўды так! Не могуць, таму што не здольныя ацаніць вартасць рухавікоў Мінскага маторнага завода. Вось і даводзіцца небаракам на аўтамабілі, вырабленыя на сумесным прадпрыемстве ЗАТ «МАЗ-МАН», мантаваць нямецкія рухавікі.

Прыватызаваць можна не толькі заводы і фабрыкі

Адсутнасць рэальных дасягненняў у сучаснасці прымушае адказных за міфатворчасць звяртацца да мінулага. Найбліжэйшае мінулае — савецкае. Але ў савецкіх гістарычных засеках акрамя Гагарына і Перамогі іншыя значныя для сённяшняга дня дасягненні не праглядаюцца. Дый з Гагарыным праблема. Нованароджанай касмічнай дзяржаве ў геаграфічным цэнтры Еўропы яго ў Расіі не забраць.

Нашы прэтэнзіі на вырашальны ўклад у Перамогу, здавалася б, бясспрэчныя. Тым не менш кожную вясну пра гэта даводзіцца нагадваць — і ў першую чаргу нашчадкам пакаленняў на Захадзе, «якія разв'язалі гэтую вайну».

Пратэсты 2020 года дазваляюць перакінуць масток (правесці пэўныя аналогіі) «паміж падзеямі ваеннага часу і тымі выклікамі, з якімі сутыкнулася Беларусь цяпер». Сучасная сітуацыя, як гэта не падаецца дзіўным, складанейшая, «паколькі процідзейнічаць даводзіцца схаваным сілам». Адбудовацца трэба на маршы. «Але пераважная большасць беларусаў разумее, нашчадкамі якога гераічнага пакалення

з'яўляецца. І забраць у нас права свабодна жыць і працаваць у роднай краіне ніхто і ніколі не зможа».

Каб не трапіць на месца расійскага палітыка Аляксея Навальнага, на якога ветэран падаў у суд, перанясуся з Беларусі ў Расію з дапамогай цытаты з кнігі «Бясконца імперыя» гісторыка **Аляксандра Абалава і эканаміста Вячаслава Іназемцава**: «*Улада прыватызавала народныя смутак і памяць; спарадзіла дзясяткі прыватных міфаў пра подзвігі ў гады вайны. <...> Міфалогія гісторыі, якая зводзіцца да гераізацыі ваенных перамог, мела два вынікі: з аднаго боку, яна легітымізавала праблемы ды заклікалі насельніцтва цяжкім трываць нягоды і не здавацца перад нарастаючымі цяжкасцямі. З іншага боку, яна спрыяла прыкметнай канцэнтрацыі ўвагі на ролі асобы (правадыра), што абярнулася рэабілітацыяй Сталіна і сталінізму*»...

Палітыка як пагроза

Поспех спараджае зайздасць. У спісе смяротных грахоў зайздасць пазначаная пад другім нумарам. Віртуальныя поспехі спараджаюць віртуальную зайздасць. Але да такой зайздасці не варта ставіцца пагардліва. Калі дыстанцыя ад вялікага да смешнага часам не перавышае аднаго кроку, то пераход ад віртуальнага да рэальнага можна ажыццявіць адным клікам. Тыя, хто авалодаў мастацтвам здабываць даходы з забеспячэння інфармацыйнай бяспекі, гэта добра разумеюць.

На міфах пра знешніх і ўнутраных ворагах карміліся, корміцца і будзе карміцца яшчэ не адно пакаленне прапагандыстаў. Канспіралагічная свядомасць ім у дапамогу!

Вось як гэты тып свядомасці вызначае дырэктар «Лявада-цэнтра» сацыёлаг **Леў Гудкоў**: «*Гэта ажыўленне істотнага*

і магутнага пласта савецкай палітычнай культуры, рудымен-таў сталінскай падазронасці і практыкі «барацьбы са шкоднікамі, шпіёнамі і дыверсантамі», сацыяльна «чужымі элементамі», што цалкам ніколі не зніклі. Такія ўстаноўкі вельмі жывучыя. Яны ўзнаўляюцца дзякуючы захаванасці таталітарных інстытутаў, хоць сёння ніхто не ведае той атмасферы масавага тэрору, якая спарадзіла ўсе падобныя ідэалогіі і міфы».

Свет тых, хто сёння пракладае курс беларускай мадэлі, — гэта свет, у якім ідзе жорсткая барацьба за чарговы перацел сфераў уплыву. Народам, якія не здольныя абараніць незалежнасць і суверэнітэт, не пазайздросціш. Натуральна, у такім свеце «нам трэба як ніколі быць разам і трымацца адзін за аднаго». Таму любы намёк на разнастайнасць у поглядах і ацэнках палюхае — і не важна, ці ідзе гаворка пра мінулае, сучаснасць або будучыню.

Такі беларускі шлях. Ён, дарэчы, істотна адрозніваецца ад шляху нашага традыцыйнага партнёра Кітая. Я не спецыяліст па культуры Паднябеснай, таму спашлюся на расійскага філосафа **Аляксея Глухава**. «*Канфуцый да таго, як стаў вучыць, абраў тры тысячы народных песень і з іх вылучыў трыста найлепшых. Ідэя была ў тым, што кіраўнік мусіць ведаць свой народ, ён павінен збіраць яго песні, каб зразумець, «як народ працуе», і зразумець, як ім кіраваць. Зразумець, якія ўяўленні ў народа, што добра, а што дрэнна*».

Канфуцый, як нескладана заўважыць, прапаноўваў «ісці ад жыцця», а трыста адабраных ім песень павінны былі дапамагчы кіраўніку ўсвядоміць разнастайнасць гэтага жыцця. Без чаго немагчыма ажыццяўляць эфектыўнае кіраванне....

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы Час»

СВАБОДА СЛОВА

TUT.BY УНИЧТОЖАЮТ, ПОТОМУ ЧТО БОЯТСЯ

Власти пошли в атаку на портал, который охватывает более 60% интернет-пользователей Беларуси.

Задержания, аресты и лишение статуса СМИ

Портал TUT.by встретил свое 20-летие осенью 2020 года, будучи лишенным статуса СМИ, в атмосфере репрессий против журналистов.

Задержания журналистов портала, как и других независимых СМИ, проходили систематически, начиная с предвыборной кампании 2020 года. В основном журналистов задерживали, когда они освещали массовые мероприятия. Многим пришлось побывать на сутках.

2 марта по уголовной статье журналист портала Катерина Борисевич была приговорена судом Московского района Минска к шести месяцам лишения свободы в исправительной колонии общего режима и штрафу в

2900 рублей. Судья Светлана Бондаренко признала ее виновной в подстрекательстве к разглашению врачебной тайны (ч. 3 ст. 178, ч. 5 ст. 16 УК). Ожидается, что Борисевич выйдет на свободу 19 мая....

Орден Иуды

Накануне суда над Касперович 16 мая сотрудник телеканала СТБ Григорий Азарёнок «вручил» portalу «орден Иуды», которым он символично награждает ярких сторонников перемен в стране. Он забросал TUT.by оскорблениями, называл боевым листком, «самым грязным и похабным». Обвинял в преступлениях, например, в координации «сначала незаконных акций, а затем и массовых беспорядков».

Мизогиния проглядывает из пренебрежительного обращения Азарёнка к

сотрудницам портала — «тутбайки», и повторяемого несколько раз вопроса, считают ли они себя самыми умными.

Понятно, что подобные оскорбительные выпады Азарёнок не мог бы себе позволить, не получи он отставку руководства, а оно само — позволение сверху уничтожать ведущий портал страны.

Любопытно, что Азарёнка, по его словам, беспокоит популярность портала: «Постепенно на медиаполе они подобрали под себя практически всё инфопространство. Но не потому, что особо талантливые — содержание они всегда воровали. А потому, что особо изворотливые. И, конечно же, пользовались благосклонностью власти»....

Почему они боятся TUT.by

Все вышеперечисленные мероприятия являются частью давления на портал

TUT.by, который для властей является олицетворением негосударственных СМИ.

На портале работает около 70 журналистов, ни один из которых не уволился после событий августа 2020 года, сообщала ранее Naviny.by Марина Золотова.

Такое количество сильных профессионалов — без преувеличения мощь и опасность в глазах власти, которая не терпит альтернативной точки зрения. По данным Gemius, TUT.by имеет 3,303 млн реальных пользователей в байнете и 62,58% охвата в стране. Это уникальная ситуация не только для нашей страны, но и мира.

В августе прошлого года на волне протестов охват TUT.by составлял 68,62% белорусской интернет-аудитории, его страницы за последний летний месяц открыли почти 420 миллионов раз. Телеграм-канал TUT.by насчитывает более 420

тысяч подписчиков, а страница в Instagram — более 760 тысяч.

Государственные СМИ — и бумажные, и электронные — не в состоянии выдержать честную конкуренцию с TUT.by. Поэтому режим решает проблему самым простым для себя способом — зачищая информационное поле от неудобных для него СМИ.

По сути, власти теперь осуществляют угрозу, которую Лукашенко высказало в адрес независимых СМИ 9 августа прошлого года...

Новости TUT.by можно читать в соцсетях:

Telegram - https://t.me/tutby_official

Facebook - <https://www.facebook.com/tut.by>

ВКонтакте - <https://vk.com/tutby>

Instagram - <http://instagram.com/tutbylive>
(скарочана)

Елена Спасюк
naviny.online

ВЫКРАДАННЕ

ЛУКАШЭНКА НЕ ПЕРАМАГАЕ, ЁН У АДЧАІ

Выкраданне апазіцыйнага журналіста проста з самалёта над Беларуссю было жорсткім і простым пасланнем для палітычных апанентаў Лукашэнкі: «Мы дастанем вас дзе заўгодна», — піша «Washington Post».

Атрымліваецца, «дрэнныя хлопцы» перамагаюць у Беларусі? Часам так можа здавацца. Але з прымусовага прызямлення рэйса «Ryanair» у Мінску і заключэння Рамана Пратасевіча можна вынесці іншы ўрок. Нават нягледзячы на такое абуральнае запалохванне, сцяна страху бурыцца ў Беларусі. І «дрэнныя хлопцы» ў адчаі. Апазіцыя нікуды не падзелася. А пасля грубай атакі ў нядзелю яна можа толькі павялічыцца.

Еўрасаюз адрэагаваў жорсткімі санкцыямі праз дзень пасля прымусовага прызямлення самалёта «Ryanair», даўшы пачатак працэсу, які заблакуе паветраныя пералёты паміж ЕС і Беларуссю наогул. Ізаляцыя беларускага дыктатара

ўзмацняецца. Ходзяць чуткі, што нават Уладзіміру Пуціну ён не падабаецца.

Доўгачасовыя пратэсты ў Беларусі не прыцягваюць увагу, але яны натхняюць. Блогер Сяргей Ціханоўскі у мінулым годзе абвясціў аб намеры кінучы выклік Лукашэнку на прэзідэнцкіх выбарах ў мінулым жніўні. Калі яго арыштавалі праз два дні пасля таго, яго жонка Святлана замяніла яго і вылучыла сваю кандыдатуру. Ціханоўская правяла яркую перадвыбарчую кампанію і сцвярджае, што перамагла, набраўшы 60-70% галасоў. Лукашэнка ж настойвае, што за яго прагаласавалі 80% беларусаў.

Пасля гэтага пачаліся маштабныя пратэсты. Дзясяткі тысяч людзей выйшлі на

вуліцы з бел-чырвона-белымі сцягамі, патрабуючы «спыніць таракана». Лукашэнка арыштаваў прыкладна 35 тысяч чалавек. Пратэсты працягнуліся, але больш асцярожна. За дэманстрацыю нацыянальных колераў на вуліцы пачалі адразу ж арыштоўваць. Таму беларусы пачалі вывешваць бялізну, прытрымліваючыся бел-чырвона-белага шаблону. Ці ж насіць шкарпэткі такога колеру.

Журналіста Ігара Лосіка арыштавалі ў чэрвені 2020 года. Але Пратасевіч працягнуў весці яго блог у дадатку Telegram. Агенты КДБ збівалі і арыштоўвалі людзей. Але маладыя журналісты і іх прыхільнікі працягвалі дзяліцца праўдай.

Менавіта гэта і прывяло да жудаснай дыверсіі на борце самалёта «Ryanair» з мэтай арыштаваць Пратасевіча. Аўтакратычныя кіраўнікі ўжо не бачаць іншага спосабу. Выданне параўноўвае гісторыю Пратасевіча з забойствам журналіста Джамала Кашогі ў Саудаўскай Аравіі.

«Хто здаецца адчайным і напалоханым у гэтых нападах? Гэта бандыты, якія не могуць спыніць нязгодных іншым спосабам, акрамя як вырасці іх», — гаворыцца ў артыкуле.

Пратасевіч сеў на рэйс з Афін у Вільню не для таго, каб стаць пакутнікам. Ён — журналіст, які жыве ў выгнанні, падарожнічаючы з аднаго горада ЕС у іншы. Але ён працягваў выконваць сваю працу, нягледзячы на хвалю арыштаў дома.

Рэакцыя Расіі на згон самалёта «Ryanair» была цынічнай, але важнай.

«Шакуе тое, што Захад называе інцыдэнт у беларускай паветранай прасторы "шакавальным"», — напісала прэс-сакратарка МЗС РФ Марыя Захарава на сваёй старонцы ў Facebook.

Яна паказала на прымусовае прызямленне балівійскага самалёта ў Аўстрыі ў 2013 годзе, на борце якога быў Эдвард Сноўдэн, які выкрыв таямніцы Агенцтва нацыянальнай бяспекі ЗША. Цікава, што Захарава абрала менавіта гэты прыклад. Яна магла б нагадаць аб іншых выпадках, калі амерыканскі ўрад спрабаваў прымусіць грамадзянскія самалёты прызямліцца з-за падазрэнняў, што на борце былі тэрарысты.

Усвеце ідзе бітва паміж аўтакратычнымі лідарамі і маладымі актывістамі, якія хочуць мець права выказвацца свабодна. Гэта адбываецца ў Расіі, Кітаі, Турцыі, Саудаўскай Аравіі, Егіпце, а таксама ў шэрагу іншых краін, уключаючы Беларусь. Адміністрацыя Байдэна разглядае гэта як бітву за захаванне суверэнітэту на аснове правілаў.

Але калі ЗША хочуць узначаліць гэтую барацьбу, яны не могуць быць крывадушнымі. Бо нават дрэнныя рэчы, якія здзяйсняюць амерыканцы, капіруюць іншыя народы з меншай скрупулёзнасцю. Амерыка вядзе вайну супраць «Аль-Каіды» з дапамогай беспілотнікаў. Азербайджан паўтарае гэта ў бітве з армянамі ў Нагорным Карабаху. Амерыканцы дапытваюць падазраваных у тэрарызме. Саудаўская Аравія і Беларусь выкрадаюць або забіваюць журналістаў, не згодных з уладай.

Прэзідэнт Байдэн хоча змагацца з дыктатарамі без пачатку новай Халоднай вайны. Ён закладзе аснову для гэтага, калі сустрэнецца з Пуціным 16 чэрвеня ў Жэневе. Выданне раіць Байдэну надзець бел-чырвона-белыя шкарпэткі на гэтую сустрэчу, каб нагадаць, на чым ён баку.

«Washington Post» паводле «УНІАН» пераклад НЧ

ДЭКРЭТ №2

ПОЛИТИЧЕСКОЕ ЗАВЕЩАНИЕ В ДЕНЬ ПОБЕДЫ

Спасет ли режим «коллективный Лукашенко»? Символика декрета получилась мрачной и двусмысленной.

Свой декрет, который был разрекламирован как эпохальный, Александр Лукашенко приурочил ко Дню Победы. Видимо, желая вложить подтекст типа: моя система тоже окажется непобедимой, враги о нее сломают зубы. «Запомните: пока наше поколение живо, Беларусь всегда будет стоять намертво!» — заявил Лукашенко 9 мая на церемонии возложения венков к монументу Победы в столице. Но символика декрета получилась мрачной и двусмысленной.

«Это будет одно из принципиальных моих решений за четверть века президентства», — так вожь политического режима заинтриговал публику 17 апреля, не раскрывая сути готовившегося документа.

Ичтожываеце? Декрет №2 «О защите суверенитета и конституционного строя» предусматривает, что в случае гибели Лукашенко власть переходит к Совету безопасности (что, по мнению многих комментаторов, противоречит конституции). При этом сразу вводится чрезвычайное или военное положение.

Подготовка к чрезвычайке, делегирование полномочий не избираемой народом структуре — это и есть венец правления первого президента? Это всё, что он готов оставить в качестве политического завещания?

Все равно получается автомат Калашникова

Комментируя декрет, депутат Палаты представителей и председатель правящего общественного

объединения «Белая Русь» Геннадий Давыдько предупредил политических врагов: «Вы будете иметь дело с коллективным Лукашенко, подумайте об этом».

Тут сразу вспоминается советский анекдот: «Сколько детскую коляску ни собираю, все равно получается автомат Калашникова». Даже в случае гибели Лукашенко у его окружения все равно на уме как образец Лукашенко, при котором страна вползла в застой, прозябание, а не, например, поднявший Германию Конрад Аденауэр или обеспечивший рывок Сингапуру Ли Куан Ю.

Иными словами, в голове у нынешней властной верхушки не парадигма развития, а парадигма консервации режима любыми способами, любой ценой.

Вообще комментарии официальных лиц по поводу принятия декрета выглядят на редкость сумбурными и малоубедительными. Например, председатель Совета Республики Наталья Кочанова заявила, что «наверное, это надо было принимать для того, чтобы показать, что никто здесь сегодня, как президент говорит, не держится дрожащими руками за власть».

Не правда ли, странная трактовка документа, предусматривающего чрезвычайное или военное положение именно для сохранения статус-кво? Лучшим же способом показать, что никто не цепляется за власть, было бы решение организовать честные,

поистине конкурентные досрочные выборы.

На этом, собственно, и настаивают оппоненты режима, для демонизации которых его верхушка на всю катушку использовала святую дату 9 Мая (по нехитрой формуле: кто против «бабки» — недобитые фашики).

Вообще все эти спекуляции на трагедии и подвиге предков, к которому нынешняя номенклатура не имеет никакого отношения, равно как и обсасывание темы заговора против вожьды, в числе прочего преследуют цель подменить повестку дня, сместить фокус с действительно насущных вопросов демократизации страны и экономических реформ на искусственные страсти-мордасти.

Правящая верхушка боится нового пробуждения народа

О чем на самом деле говорит принятие декрета № 2?

Во-первых, о том, что почти за 27 лет правления первого президента в Беларуси не выстроена нормальная, самодостаточная система государственных институтов. Этим декретом вожьде-факто подтверждает, что сконструировал персоналистский режим, подогнанный под одного человека. Достаточно выстрелить точно снайперу — и вся система под ударом, без чрезвычайки никак.

Во-вторых, большое начальство невольно показывает, что, вопреки заверениям о полном контроле над ситуацией, нервничает, заиклится на видениях страшной расправы над собой. Лукашенко рефреном вспоминает о судьбах Милошевича, Хусейна, Каддафи.

Необходимость форс-мажорного

декрета вожьды и его окружение мотивируют прежде всего внешней угрозой, но на самом деле, надо полагать, у них перед глазами август 2020-го. Правящая верхушка боится нового пробуждения народа. Наверху очевидно понимают, что репрессии не добавили властям народной любви, что протестная часть общества только закусил губу и ожидает окна возможностей.

Иными словами, этот декрет означает косвенное признание того, что режим непопулярен и держится на дубинках да штыках.

А если без снайпера или чая с полонием?

Но самое главное — при всей этой суете вокруг чрезвычайного декрета, новой конституции общество так и не получает ответа на вопрос о естественной — без снайпера или чая с полонием — смене власти. Хотя по логике вещей, запуск нормального механизма ротации властных элит на корню подрывает потребность плести заговоры, готовить свержение главы государства.

Вообще большое начальство по уши погрязло в риторике о врагах, заговорах, переворотах, необходимости дать отпор. Если все это отбросить — окажется, что король и его свита голые. Нет элементарной позитивной программы, нет никакой стратегии развития. А значит, вызовы времени, которое хоть тресни не остановишь, будут все сильнее испытывать систему Лукашенко на разрыв.

(скарочана)

Александр КЛАСКОВСКИЙ naviny.online